

Vážení členovia baníckeho stavu,
dámy a páni,
je mi ďľou pozvať Vás predstaviteľov
banských miest a obcí Slovenská ako aj zo
zahraničia na jubilejné 5. stretnutie, ktoré sa
uskutoční v našom historickom meste Banská
Štiavnica v dňoch 21. – 24. júna 2012.

Po dlhé stáročia bol banskosťiavnický rudný
revír nielen jedným z najvýznamnejších revírov
ťažby drahých kovov na svete, ale v tomto revíre v 18. a 19. storočí,
zvlášť však v 2. polovici 18. storočia, boli banská veda, technika
a školstvo najprogresívnejšie a najvyspelejšie v celom vtedajšom
baníckom svete.

Zakladacie privilégia mesta sa nezachovali, je však isté, že
ich dostalo najneskôr v roku 1238. Jeho vznik, aj najväčší rozvoj sú
neodmysliteľne spojené s tăžbou drahých kovov – striebra a zlata.
Prvý viero hodný údaj o tăžbe striebra, vztahujúci sa na Banskú
Štiavnicu, pochádza z roku 1217. Z roku 1275 pochádza najstaršia
zachovaná mestská pečať v Európe s baníckymi insigniami.
Aj to svedčí o význame, ktorý malo baníctvo už v tom čase. Ďalším
významným medzníkom bol rok 1627, kedy sa v Banskej Štiavnici
po prvý raz na svete úspešne použil pri dobývaní rúd pušný prach.
Tažba zlata a striebra postupne stúpala, až dosiahla najvyšších
hodnôt v 18. storočí. V roku 1740 dosiahla tăžba
v banskosťiavnickom rudnom revíre okolo 600 kg zlata a 23 000
kg striebra. Banská Štiavnica sa v období svojho „zlatého veku“
v 18. a v prvej polovici 19. storočia stala naozajstným baníckym
srdcom Európy. V banskosťiavnickom rudnom revíre vtedy pôsobili
vynikajúci banskí technici, vynálezcovia a konštruktéri – Matej
Kornel Hell a jeho syn Jozef Karol Hell, ale aj geodet, matematik,
kartograf a staviteľ Samuel Mikovíni. Hlavne ich zásluhou tu vznikol
obdivuhodný systém banských vodných nádrží, na základe ktorého
sa v druhej polovici 18. storočia rozvinula banská a úpravnícka
technika, ktorej patrilo výnimočné postavenie v celom vtedajšom
baníckom svete.

Banská Štiavnica bola miestom, kde 18. septembra 1764
odzneli prvé prednášky na Baníckej akadémii, prvej vysokej škole
technického zamerania na svete. Akadémia bola pôsobiskom
mnohých svetoznámych vedcov a technikov z odboru baníctva,
hutníctva, mineralógie, chémie, ale aj ďalších odborov technických
a prírodných vied.

Tăžba v banskosťiavnickom rudnom revíre bola kontinuitná až do
začiatku 90-tych rokov 20. storočia. Nebola to však len tăžba zlata
a striebra, ale aj tăžba polymetalických rúd. Stáročná tăžba rudy
a jej spracovanie bolo ukončené začiatkom 90-tych rokov
20. storočia.

Historické mesto Banská Štiavnica spolu s technickými pamiatkami
priľahlého okolia bolo na sklonku 2. tisícročia, v decembri 1993,
zapísaním do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO
ocenené ako hodnota celosvetového významu. Mesto Banská
Štiavnica vo finále medzinárodnej súťaže „Národy v rozkvete 1999“,
zameranej na environmentálny manažment a svetovými médiami
nazývanej ako „udelenie Zelených Oskarov“, ktoré sa uskutočnilo v
meste Hamamatsu (Japonsko), zvíťazilo v hodnotení podľa kritérií za
skrášľovanie životného prostredia. Vo finále medzinárodnej súťaže
„Národy v rozkvete 2000“, ktoré sa uskutočnilo vo Washingtone
D.C. (USA), zvíťazilo v hodnotení podľa kritérií za ochranu
kultúrneho dedičstva. Vo finále medzinárodnej súťaže „Národy
v rozkvete 2001“, ktoré sa uskutočnilo v meste Šenžen (Čínska
ludová republika), získalo „bronzovú cenu“.

V septembri 2000 – „Stratégia rozvoja mesta Banská Štiavnica“
bola osvedčená ako jeden zo 40 najlepších postupov Centra
Organizácie spojených národov pre ľudské sídla (Habitat) za
najlepšie postupy v zlepšovaní životného prostredia o Medzinárodnú
cenu mesta Dubaj pri rozvoji ľudských sídiel. Takže Banská Štiavnica
novou silou rezonuje aj na začiatku 3. tisícročia.

**Mesto Banská Štiavnica a Banskosťiavnicko-hodrušský
banícky spolok organizujú 5. stretnutie banských miest a obcí
Slovenska v jubilejnom roku prijatia rozhodnutia o založení
Baníckej akadémie (1762) a v jubilejnem roku založenia
Banskosťiavnicko-hodrušského baníckeho spolku (1992) pod
záštitou prezidenta SR J. E. pána Ivana Gašparoviča, čestného
občana mesta Banská Štiavnica a predsedu BBSK Ing. Vladimíra
Maňku. Naše mesto a obyvatelia sa tešia na stretnutie s vami.**

Mgr. Nadežda Babiaková
primátorka mesta Banská Štiavnica

